

Michelle Vrolijk

Nieuwsbrief 4 – mei 2024

Foto: 'Gewoonweg' een foto van een pup, niet specifiek ras-gebonden/onderwerp-gebonden

(VROEG)CASTRATIE/STERILISATIE

Onderstaande informatie heb ik een tijd geleden al op social media geplaatst, maar er blijkt behoefte te zijn om de informatie ook in een nieuwsbrief te ontvangen, dus bij deze.

Af en toe ontvang ik een bericht van mensen die een pup hebben aangeschaft/gaan aanschaffen, welke is gecastreerd op de leeftijd van 2 à 3 maanden. Ik schrik hier altijd van. Daarom vind je hieronder de mening van twee professionals: holistisch werkend dierenarts Anneke Schellingerhout van <https://jyoti.nl/> en dierenfysiotherapeut/veterinair chiropractor Margriet Koopman van <https://www.samdierfysiotherapie.nl/>. Aan het eind vind je nog een aantal gedachtes van mij en tevens een heel ander onderwerp.

VISIE ANNEKE SCHELLINGERHOUT

Hieronder vind je de visie van Anneke Schellingerhout over de voor- en nadelen van sterilisatie bij de teef.

QUOTE

Inleiding

In Nederland is het vrij gebruikelijk om een teef in de eerste 2 jaar van haar leven te steriliseren. Daarbij worden onderstaande voordelen als argumenten aangevoerd. Er wordt echter vaak voorbij gegaan aan de nadelen, die er zeker ook zijn. Het is helaas niet simpel een kwestie van het aantal voor- en het aantal nadelen bij elkaar optellen. Het een weegt immers zwaarder dan het ander. Wat zwaarder weegt, zal voor iedereen anders zijn en sterk afhangen van de hond zelf.

Sommige teven zijn tijdens de loopsheid volledig van slag, bij de ander merk je nauwelijks iets. Hetzelfde geldt voor het aantrekkelijk zijn voor reuen en het al dan niet schijnzwanger worden. Het is ook een groot verschil of het om een huishond gaat of om een sporthond. Meestal zijn loopse honden niet welkom op wedstrijden en 3 weken lang wedstrijden missen komt de seizoens-resultaten meestal niet ten goede.

De keuze tussen wel of niet steriliseren is voor elke teef een individuele afweging die door de eigenaar samen met de dierenarts gemaakt zou moeten worden. Overigens is de sterilisatie bij een teef eigenlijk een castratie; de eierstokken (en soms nog (een deel van) de baarmoeder) worden verwijderd.

Voordelen van sterilisatie

- de teef wordt niet meer loops; er is geen uitvloeiing meer en geen opdringerige reuen
 - geen kans meer op baarmoederontsteking
 - geen schijnzwangerschappen meer
 - minder kans op suikerziekte
 - sterilisatie voor de eerste loopsheid verkleint de kans op kwaadaardige melkkliertumoren op latere leeftijd met 80%. Bij sterilisatie tussen de eerste en tweede loopsheid is dat nog 70%., maar na de tweede loopsheid maakt het geen verschil meer.
- Hier is echter ook een kanttekening bij te plaatsen. De kans op goedaardige tumoren blijft verder gelijk, maar de kans op andere kwaadaardige tumoren wordt groter: b.v. haemangiosaroom (kwaadaardige tumor die voorkomt in m.n. hart en milt) en osteosaroom (agressieve bottumor).

Nadelen van sterilisatie

- De sterilisatie van een teef is weliswaar voor de meeste dierenartsen een routine-ingreep, maar toch altijd een ingrijpende buikoperatie, waar het dier voor onder volledige narcose moet en van zal moeten herstellen.
- De schildklier werkt na de sterilisatie trager, waardoor er meer kans op gewichtstoename is. Bovendien is de kans op een te traag werkende schildklier vergroot.
- Er is grotere kans op incontinentie, waarbij geldt hoe jonger de teef bij sterilisatie, hoe groter die kans. Dit lijkt meer voor te komen bij grotere dan bij kleinere rassen.
- Incomplete ontwikkeling geslachts- en urinewegen bij sterilisatie op jonge leeftijd. Dit kan o.a. leiden tot ontsteking van de vulva.
- Onvoldoende ontwikkeling van de botten. De groeischijven sluiten vertraagd, waardoor de teef langere en lichtere botten krijgt. Dit geeft meer kans op aandoeningen van het skelet en het voortbewegingapparaat, zoals HD en gescheurde kruisbanden. Ook artrose komt meer en vaker voor bij gesteriliseerde honden.
- Verandering van de vachtstructuur; dikker, krulliger en moeilijker te onderhouden. Sommigen noemen ook een verhoogde gevoeligheid voor allergieën met huidklachten.
- Meer kans op andere kwaadaardige tumoren: haemangiosaroom en osteosaroom. Maar wel minder kans op kwaadaardige melkkliertumoren.
- Meer mentale en emotionele problemen. Er zijn vaak nogal wat gedragsveranderingen. De teef wordt minder actief. Gedrag gebaseerd op angst wordt erger, evenals onzekerheid met meer kans op agressie. De onderlinge dominantieverhoudingen van honden onderling kan drastisch veranderen. Geslachtshormonen hebben een sterke invloed op de stofwisseling en daarmee op het welbevinden. Het karakter ontwikkelt zich onvolledig. Dieren blijven hangen in de pup of jonge hondenfase.
- Meer dementieverschijnselen op oudere leeftijd.

Soms wordt het onnatuurlijke van een sterilisatie als nadeel genoemd, maar in mijn ogen is het net zo onnatuurlijk om zo vaak loops te zijn en geen nest te krijgen of melk te produceren voor de pups van een alfateef.

Conclusie

Wel of niet steriliseren zou geen standaardadvies moeten zijn, maar een afweging, gebaseerd op de teef zelf, de wensen van de eigenaar en de omstandigheden, waarbij alle voor- en nadelen tegen elkaar afgewogen worden.

Sommige genoemde voordelen kunnen ook met andere middelen bereikt worden. Maar ook veel nadelen van sterilisatie kunnen met alternatieve geneeswijzen ondervangen worden. Mocht men tot sterilisatie besluiten, dan doet men er goed aan de teef daar zo goed mogelijk op voor te bereiden en te begeleiden bij het herstel. Met de nadelen die bekend zijn, zou vervolgens meer rekening gehouden moeten worden, bijvoorbeeld door extra controle hierop tijdens bezoeken aan de dierenarts. De begeleiding voor en na een sterilisatie en de operatie zelf, is echter weer een hoofdstuk apart.

UNQUOTE

VISIE MARGRIET KOOPMAN

Hieronder vind je de visie van Margriet Koopman over (vroeg)castratie.

QUOTE

“Vroeg castratie heeft grote gevolgen voor de kwaliteit van het musculoskeletale systeem van de opgroeiende hond. De groeischijven sluiten onder invloed van de groeihormonen: Progesteron bij de teef en Testosteron bij de reu. Wanneer je deze groeihormonen weghaalt door castratie, zorg je ervoor dat de groeischijven veel later sluiten, tot wel 6 maanden later! De hond is dus later uitgegroeid en ook langer vatbaar voor schade aan de groeischijven door een trauma of overbelasting.

Schade aan de groeischijven kan leiden tot bijvoorbeeld vroegtijdige osteartrose, LPC/LPA problematiek, heupkop/kom problematiek, vroegtijdig sluiten van een groeischijf waardoor er een beenlengteverschil kan ontstaan of bijvoorbeeld het radius curvus syndroom. De langere beenderen zoals het dijbeen en de bovenarm groeien langer door waardoor de hond ook langere ledematen krijgt, langer dan dat eigenlijk de bedoeling is voor het lichaam.

Spiermassa wordt ook aangestuurd door de groeihormonen. Honden die vroeg zijn gecastreerd hebben vaak een veel minder goede spierontwikkeling, spiermassa en kwaliteit bindweefsel dan de honden die niet vroegtijdig zijn gecastreerd. Uit onderzoek komt ook dat de orthopedische aandoeningen zoals HD, ED en voorste kruisbandletsels veel vaker voorkomen bij vroegtijdig gecastreerde honden (onder de 6 maanden). Dit heeft te maken met het later sluiten van de groeischijven, de langere ledematen waardoor een andere biomechanica en gewrichtsstand en de slechtere kwaliteit bindweefsel.

Mijn advies als dierfysiotherapeut en chiropractor is om een hond pas te castreren wanneer het skelet volledig is ontwikkeld, dit is meestal met 2 a 2,5 jaar, en alleen echt met een goede reden bij de reu. Weeg altijd de nadelen van castratie op tegen de voordelen en maak een weloverwogen keuze. Een pubertijd gaat voorbij, een castratie niet!

Houdt er rekening mee dat een chemische castratie ook een castratie is maar dan voorbijgaand. Een chemische castratie heeft net zoveel invloed op het opgroeiende skelet als een chirurgische castratie.

Wanneer er een castratieplicht aanwezig is vanuit de fokker, dan kun je overleggen met de fokker of er een mogelijkheid is tot sterilisatie (dit is dus iets anders dan castratie!). De hond wordt onvruchtbaar gemaakt waardoor er voldaan wordt aan de eisen van de fokker, maar de hond behoudt de belangrijke groeihormonen die belangrijk zijn voor de ontwikkeling van skelet en spieren.”

UNQUOTE

Twee aandachtspunten van mijn kant:

- Als castratie verplicht wordt gesteld door een fokker/organisatie, dan kan het een alternatief zijn om dat te laten wijzigen in een fokverbod. Dan heb je een keuze.

Als je een contract tekent, dan is dat bindend in Nederland. Je komt daar niet zo 123 onderuit. Mocht blijken dat het beter is voor de hond om niet te laten castreren en je hebt een verklaring van bijvoorbeeld de dierenarts, dan wordt het onderwerp bespreekbaarder. Maar...het contract is nog steeds bindend, tenzij **alle** betrokken partijen besluiten er vanaf te wijken. Ik heb me laten voorlichten door mijn rechtsbijstandsverzekering en het is tevens de mening van twee gespecialiseerde juristen. Ik ga er daarom vanuit dat de informatie juist is. Zie ook: <https://www.facebook.com/ZIMAdierenhomeopathie/posts/over-wurg-contracten-en-rechtsgeldigheidaira-boissevain-is-advocate-en-speciali/2336312859916432/>

Ik betreur het dan ook enorm dat castratie-verplichting in contracten wordt opgenomen. Wel of niet castreren zou geen verplichting moeten zijn zoals uit vorenstaande informatie blijkt. Je kunt je dan ook afvragen of je bij castratie-verplichting niet beter een andere fokker/organisatie kunt zoeken.

- In geval van twijfel of onduidelijkheid: raadpleeg dan een professional die kijkt **naar het totale plaatje** zodat je een weloverwogen beslissing kunt nemen.

NIEUW E-BOEK!

Daniëlle Dessauvage en ik hebben een nieuw e-boek geschreven: De Gelukkige Huishond. Het boek is inmiddels klaar, maar omdat een boek toch beperkingen heeft zijn we momenteel bezig met een lezing en workshop die erop aansluiten zodat alles samen komt. Wanneer boek, lezing en workshop beschikbaar zijn, laat ik het uiteraard weten. Binnenkort meer!

Met warme groet en tot de volgende nieuwsbrief,
Michelle